

2. *Alesina A. Why is Stabilization Delayed? / A.Alesina, A.Drazer // American Economic Review. – 1991. –Vol.81. –p.1170-1188.*
3. *González-Páramo J.M. The reform of the Stability and Growth Pact: an assessment / J.M.González-Páramo [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.ecb.int/press/key/date/2005/html/sp051013>.*
4. *Kell M. An Assessment of Fiscal Rules in the United Kingdom / M.Kell // IMF Working Paper. – 2001. –Vol.91. –p.1-37.*
5. *Koptis G. Fiscal Policy Rules / G.Koptis, S.Symansky // IMF Occasional Paper. –1998. –Vol.162.*
6. *Kornai J. Understanding the Soft Budget Constraint / J.Kornai, E.Maskin, G.Roland // Journal of Economic Literature. –2003. –Vol.151. –p.1095-1136.*
7. *Padovano F. The Determinants of Transfers to Regions: Evidence from Italy / F.Padovano // European Journal of Political Economy. –2012. –Forthcoming.*
8. *Poterba J.M. Do Budget Rules Work? / J.M.Poterba // NBER Working Paper. –1996. –Vol.5550.*
9. *Prudhomme R. The Dangers of Decentralization / R.Prudhomme // World bank Research Observer. –1995. –Vol.10. –p.201-220.*
10. *Rogoff K. Elections and Macroeconomic Policy Cycles / K.Rogoff, A.Sibert // Review of Economic Studies. –1988. –Vol.55. –p.1-16.*
11. *Roubini N. Political and Economic Determinants of Budget Deficits in the Industrial Democracies / N.Roubini, J.D.Sachs // European Economic Review. –1989. –Vol.33. –p.903-938.*

Олег ДРОТЕНКО

Одеський національний економічний університет

ВПЛИВ ПОДАТКОВОЇ ТА МИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ НА ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ

Посилення процесів пошуку нових ринків збуту продукції, отримання додаткових економічних переваг ускладнює механізми взаємодії суб'єктів економічної діяльності: міжнародних компаній та держави. В умовах глобалізації та жорсткої конкуренції на податкове планування покладена функція забезпечення більш ефективного контролю за взаємовідносинами транснаціональних компаній і держави. Зовнішньоекономічна діяльність міжнародних компаній забезпечується системним використанням сприятливих елементів податкових законодавств країн ведення діяльності, а також третіх країн, в які, для цілей оподаткування може переноситися частина функцій та ризиків компанії, або взагалі частина виробничих/торгівельних підрозділів, метою чого є зменшення сукупного рівня оподаткування, отримання більшого рівня дивідендної маси інвесторами.

Процес управління фінансами міжнародних компаній, за умови ведення діяльності за межами одної держави, отримав у науковій літературі назву міжнародного корпоративного податкового планування (МКПП) і став невід'ємною складовою практики фінансового менеджменту провідних міжнародних компаній.

Значний внесок у дослідження різних аспектів практики підвищення конкурентоспроможності компаній через оптимізацію оподаткування при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності внесли багато українських та зарубіжних вчених, серед робіт які присвячені цій проблематиці, слід відмітити роботи: М. Кінга, Д. Фюлертонна, М. Деврьо, Р. Грифіта, О.І. Барановського, О.С. Вилкова, А.Й. Гутника, Є.М. Євстигнєєва, Ю.Г. Козак, М.П. Підлужного, А.І. Погорлецького, Ю.М. Уманцева, Д.Л. Ушакова, А.В. Федоренко, А.С. Філіпенко, О.І. Шниркова, Ю.Б. Іванова, П.К. Бечко.

Поняття «податкового планування» автори розуміють по різному. Під податковою оптимізацією (податковим плануванням) зазвичай розуміється діяльність по правомірному зменшенню податкового тягаря через фінансове планування, включаючи інвестиції з відстроченням сплати податків... «систематичний аналіз різних податкових альтернатив,

спрямованих на мінімізацію податкових зобов'язань у поточному і майбутніх періодах...»[1], а під міжнародним податковим плануванням – податкове планування в міжнародних комерційних операціях. Найважливішим прийомом міжнародного податкового планування є перерозподіл функцій між учасниками міжнародної групи компаній, спрямованих на акумулювання доходу в найменш оподатковуваних елементах групи. Ця мета може досягатися, зокрема, шляхом трансфертного ціноутворення або акумулювання в низькоподаткових юрисдикціях процентного та дивідендного доходу, а також доходу у вигляді ліцензійних виплат (роялті) за використання інтелектуальної власності групи.

МКПП стало невід'ємною складовою управління зовнішньоекономічною діяльністю міжнародних компаній. Однак у вітчизняній, і в іноземній науковій літературі переважають роботи, в яких розглядаються лише окремі практичні аспекти оптимізації міжнародного оподаткування, в першу чергу – методи присвячені використанню офшорних зон [2]. При цьому теоретичні засади МКПП досліджені недостатньо. Важливою складовою МКПП є трансфертне митне ціноутворення у міжнародних компаніях (ТрМЦ) [3].

У сучасному світі склалася думка, що податки розглядаються суто як втрати для бізнесу. Міжнародні компанії, у своєму прагненні максимально скоротити витрати, стали застосовувати більш агресивні методи податкової оптимізації. Держава, прагнучи забезпечити максимальні надходження до бюджету для виконання соціальних функцій, створює нові механізми для такого наповнення. Протириччя, які виникають у сфері оподаткування вирішуються здебільшого недієвими методами, які не дають стабільного ефекту. Тому все частіше мова йде про актуальність застосування принципу «Договірної теорії податкового планування між державою та транснаціональними компаніями», визначення критеріїв «фінансової лояльності між бізнесом та державою». В цьому контексті стає необхідним поглиблення досліджень у теорії оподаткування щодо уточнення дефініцій «фінансової лояльності бізнесу», «підтримка бізнесу державою». Необхідність уточнення діючим Податковим Кодексом терміну «пов'язані сторони» та терміну «бенефіціарного власника міжнародних корпорацій» для цілей внутрішнього та зовнішнього оподаткування [4], вдосконалення засобів регулювання ТрМЦ в митному законодавстві України та в межах відносин транснаціональної групи, виявлення особливостей терміну формування механізму управління МКПП.

Література

1. Бечко П.К., Лиса Н.В. *Податковий менеджмент: навч. посіб.* — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 226 с.
2. Иванец Ю.Л. Система обязательной регистрации налоговых схем: опыт Великобритании / Ю.Л. Иванец // *Налоги и налогообложение.* — 2010. — № 4. — С. 53 – 58.
3. Тищук Т., Иванов О. «Державне регулювання трансфертного ціноутворення в Україні як засіб протидії відпливу капіталу». Аналітична записка. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/739/>.
4. Податковий кодекс України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Катерина ДЯЧЕНКО, Євген ДАНИЛЕНКО

Харківський торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету, м. Харків

ПРОГНОЗУВАННЯ ВАЛЮТНОГО КУРСУ «АМЕРО» ЯК НОВОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ВАЛЮТИ США, МЕКСИКИ ТА КАНАДИ

Позитивна тенденція щодо нарощення державного боргу США, яка спостерігається останнім часом, здійснює негативний вплив на міжнародні фінансові валюти. Зниження курсу американського долару, його постійні коливання призводять до стримування темпів економічного зростання країн, які зберігають свої матеріальні та фінансові запаси в американській валюті.